

Nume de persoane
(în dezbateri mai-august 2022)

Regulile menționate în acest document se referă la *numele turcești și de origine turcă* din țările în care limba oficială/una din limbile oficiale este turca [Turcia, Republica Turcă a Ciprului de Nord, Cipru (limba turcă coexistă cu limba greacă)].

Aceste reguli se bazează pe ultimile documente referitoare la numele de persoane, actualizate după cum urmează:

- a) *Principiile Internaționale de Catalogare (ICP)*¹(IFLA, update 2016) și
- b) *Names of persons : national usages for entry in catalogues - Turkey* (IFLA, **update 2018**)².

a) Conform “*ICP – Principiile Internaționale de Catalogare*”, secțiunea 5.3.4.1 *Forma numelui de persoane ca punct de acces autorizat* ar trebui să urmeze regula:

“Atunci când un nume al unei persoane este alcătuit din mai multe cuvinte, elementul de intrare (*primul cuvânt al punctului de acces autorizat*) ar trebui să respecte convențiile țării și limbii, asociate, cel mai adesea cu acea persoană, așa cum se găsește pe manifestările lucrărilor persoanei ori în sursele de referință”.

b) “*Names of persons*” precizează convențiile stabilite de agenția națională de catalogare din fiecare țară, cu scopul de a ajuta alte agenții de catalogare din lume să creeze înregistrări de autoritate. Ca urmare, *Names of persons : national usages for entry in catalogues - Turkey* se referă la creatorii – nume de persoane de limbă turcă.

Pentru realizarea unor forme autorizate corecte referitoare la numele de persoane din bazele de date (sau încă din cataloagele tradiționale, pentru bibliotecile neinformate) trebuie să se cunoască modul de alcătuire a acestui tip de nume de entitate. De aceea, se vor trata regulile de constituire a numelor de persoane de origine turcă, precum și aplicarea regulilor de catalogare în cazul numelor de persoane.

¹https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-ro.pdf (traducerea în limba română a documentului original, publicat în limba engleză, care se află la adresa: https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-en.pdf)

²<https://www.ifla.org/node/4953> -> *Names of persons : national usages for entry in catalogues - Turkey* (IFLA, **update 2018**)

Așa cum s-a întâmplat și cu alte limbi, limba turcă a suferit schimbări importante în ultimul mileniu. Trecerea de la scrierea arabă la scrierea latină s-a realizat printr-o reformă lingvistică, inițiată de Mustafa Kemal Atatürk în anul 1928. La acea vreme, reforma își propusese purificarea limbii turce otomane, o limbă eclectică, de influențele sale arabe și persane, înlocuind alfabetul arab cu cel latin³. Adesea se spune că după reformele lui Atatürk, toată lumea putea să citească și să scrie.

Pentru limba turcă modernă, alfabetul oficial este alfabetul latin⁴.

Scrierea punctului deasupra lui **ı** este obligatorie, căci altminteri s-ar citi **İ**⁵.

Conform legii adoptate la 21 iunie 1934, fiecare familie turcă a adoptat un nume de familie oficial. Titlul nobiliar a fost desființat în 1934.

Printr-o lege, adoptată în noiembrie 1934, a fost abolită utilizarea apelativelor și titlurilor ca: *efendi*, *bey* și *pasha*⁶.

³EKREM, Mehmet Ali. *Atatürk, făuritorul Turciei moderne*. București : Editura Politică, 1969, p. 193

⁴BAUBEC, Agiemin. *Limba turcă practică*. Constanța : Ex Ponto, 2012, p. 30

⁵Idem, p. 30

⁶Idem, p. 199

Cum sunt alcătuite numele turcești de persoane și ordinea elementelor în formele autorizate

Cuprins

- I. Elemente care pot fi regăsite ca parte a unui nume de persoană
- II. Ordinea elementelor componente ale unui nume de persoană în formele autorizate
- III. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană

I. Elemente care pot fi regăsite ca parte a unui nume de persoană (conform Names of persons)

Element	Tip	Exemple
1. Prenume (nume de botez)	a) simplu	Erhan
	b) compus	Ömer Faruk
2. Nume de familie	a) simplu	Afyoncu Toprak
	b) compus Notă: În Turcia nu există nume compus. Numele compuse de origine străină sunt adaptate la formele turcești într-un singur cuvânt (Vezi: <i>Names of persons : national usages for entry in catalogues / International Federation of Library Associations and Institutions. - 4th ed. - München : K. G. Saur, 1996. - p. 236</i>) Femeile căsătorite pot purta atât numele lor de familie cât și numele de familie al soțului, primul nume precedând numele soțului.	Arkiliç-Songören Bilgin Topçu, Ümmühan Edip-Adivar

3. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană		
<p>Un prefix care indică titlul, rangul. Ex.: trubadur, pașă, șeic, savant / învățat, judecător musulman (cadiu)</p>	<p>Dacă numele nu are un nume de familie sau dacă numele conține un cuvânt sau o expresie alături de un nume de familie, atunci se preia titlul care apare, în mod normal, ca parte a numelui</p>	<p>Âşık Çelebi Âşık Tahirî Âşık Veysel</p> <p>Şeyh Seyyid Huseyn Şeyh Sait Şeyh Safvet</p> <p>Molla Aşkî Molla Lutfi</p> <p>Akif Paşa Talât Paşa Ahmed Cevdet Paşa (1822-1895)</p>
	<p>Nu este posibilă asocierea unui titlu academic sau apartenența la o instituție, grad militar etc. (cu excepția sultanatului, a unui titlu nobiliar sau onorific) cu numele unei persoane care are nume de familie</p>	<p>General Yaşar Güler Corect: Güler, Yaşar, 1954-</p> <p>Prof. dr. Mükerrerem Hiç Corect: Hiç, Mükerrerem</p> <p>Doç. Dr. Cafer Unay Corect: Unay, Cafer</p>

II Ordinea elementelor componente ale unui nume de persoană în formele autorizate

Precizări

- Exemplele vor fi formate în formatul Unimarc pentru Autorități, câmpul 200 și în formatul MARC 21 pentru Autorități, câmpul 100.
- Exemplele de nume de persoane care nu dețin datele de viață, respectiv subcâmpul \$f al câmpului 200 din Unimarc/A și \$d al câmpului 100 din Marc 21/A arată că aceste date nu au putut fi determinate, la acest moment.
- Elementul de intrare este boldit și scris cu majuscule, pentru evidențiere.
- Nu se vor construi înregistrări de autoritate complete. Astfel, nu se vor întâlni câmpurile cu eticheta 400 (din Unimarc/A și din Marc 21/A) pentru forme nepreferate sau câmpurile 500 (din Unimarc/A și din Marc 21/A) pentru alte forme autorizate ale aceluiași nume de persoană (cazul persoanelor care semnează consistent lucrări din domenii diferite).

Element	Element de intrare	Exemple (forma de pe resurse)	Ordinea elementelor Ex.	Unimarc/A	MARC 21/A
1. Prenume ale persoanelor care au scris înainte de 1935	Prenume	Tevfik Tikret Ahmet Haşim Sabahattin Ali	TEVFIK TIKRET , 1867-1915 AHMET HAŞIM , 1884-1933 SABAHATTIN ALI , 1907-1948	200 #0 \$a Tevfik Tikret \$f 1867-1915 200 #0 \$a Ahmet Haşim \$f 1884-1933 200 #0 \$a Sabahattin Ali \$f 1907-1948	100 0# \$a Tevfik Tikret , \$d 1867-1915 100 0# \$a Ahmet Haşim , \$d 1884-1933 100 0# \$a Sabahattin Ali , \$d 1907-1948
2. Numele de familie moderne (oficiale) după 1935	Nume de familie	Erhan Afyoncu	AFYONCU , Erhan, 1967-....	200 #1 \$a Afyoncu \$b Erhan \$f 1967-....	100 1# \$a Afyoncu , Erhan, \$d 1967-....

		Ömer Faruk Toprak	TOPRAK , Ömer Faruk, 1920-1979	200 #1 \$a Toprak \$b Ömer Faruk \$f 1920-1979	100 1# \$a Toprak , Ömer Faruk, \$d 1920-1979
		Huseyin Akkaya	AKKAYA , Huseyin, 1955-	200 #1 \$a Akkaya \$b Huseyin \$f 1955-....	100 1# \$a Akkaya , Huseyin, \$d 1955-....
		Sevgi Arkiliç- Songören	ARKILIC- SONGÖREN , Sevgi, 1964-....	200 #1 \$a Arkiliç- Songören \$b Sevgi \$f 1964-....	100 1# \$a Arkiliç- Songören , Sevgi, \$d 1964-....
		Yasemin Dinç Kurt	DINC KURT , Yasemin, 1971-	200 #1 \$a Dinç Kurt \$b Yasemin \$f 1971-....	100 1# \$a Dinç Kurt , Yasemin, \$d 1971-....
		Halide Edip-Adivar	EDIP-ADIVAR , Halide, 1884-1964	200 #1 \$a Edip- Adivar \$b Halide \$f 1884-1964	100 1# \$a Edip-Adivar , Halide, \$d 1884-1964
3. Pentru autorii turci care folosesc numele de familie ca nume al familiei tradiționale, se aplică regula	Nume de familie	Bülent Iplikcioğlu	IPLIKCIOGLU , Bülent, 1952-....	200 #1 \$a Iplikcioğlu \$b Bülent \$f 1952-	100 1# \$a Iplikcioğlu , Bülent, \$d 1952-....
		Turhan Feyzioğlu	FEYZIOGLU , Turhan, 1922-1988	200 #1 \$a Feyzioğlu \$b Turhan \$f 1922-1988	100 1# \$a Feyzioğlu , Turhan, \$d 1920-1979

numelor alcătuite din nume de familie		Öztürk Emiroğlu	EMIROGLU , Öztürk, 1965-....	200 #1 \$a Emiroğlu \$b Öztürk \$f 1965-....	100 1# \$a Emiroğlu , Öztürk, \$d 1965-....
4. Dacă numele nu conține un nume de familie, dar are un nume care identifică persoana și poate fi considerat ca un nume de familie, intrarea se face la acest element	Nume de familie	Mehmed Fuad Köprülüzade Sami Bey Süleymanpaşazade	KÖPRÜLÜZADE , Mehmed Fuad, 1890-1966 SÜLEYMANPAŞAZADE , Sami Bey, 1866-1917	200 #1 \$a Köprülüzade \$b Mehmed Fuad \$f 1890-1966 200 #1 \$a Süleymanpaşazade \$b Sami Bey \$f 1866-1917	100 1# \$a Köprülüzade , Mehmed Fuad, \$d 1890-1966 100 1# \$a Süleymanpaşazade , Sami Bey, \$d 1866-1917

III. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană

Numele de origine turcă pot avea în componența lor: *Cuvinte care indică titlul, rangul*

Element	Tip	Element de intrare	Exemple (forma de pe resurse)	Ordinea elementelor Ex.	Unimarc/A	MARC 21/A
Un prefix care indică titlul, rangul. Ex.: trubadur, pașă, șeic,	- constând dintr-un titlu și un prenume	Titlul, rangul	Âşık Çelebi	ÂŞIK ÇELEBI , 1520-1572	200 #0 \$a Âşık Çelebi \$f 1520-1572	100 0# \$a Âşık Çelebi , \$d 1520-1572
	Dacă numele nu are un nume de familie sau dacă numele conține		Âşık Tahirî	ÂŞIK TAHIRÎ , 1812-1883	200 #0 \$a Âşık Tahirî \$f 1812-1883	100 0# \$a Âşık Tahirî , \$d 1812-1883

savant / învățat, judecător musulman (cadiu)	un cuvânt sau o expresie alături de un nume de familie, atunci se preia titlul care apare, în mod normal, ca parte a numelui	Âşık Veysel	ÂŞIK VEYSEL, 1894-1973	200 #0 \$a Âşık Veysel \$f 1894-1973	100 0# \$a Âşık Veysel, \$d 1894-1973
		Şeyh Seyyid Huseyn	ŞEYH SEYYID HUSEYN, 15..-15..	200 #0 \$a Şeyh Seyyid Huseyn \$f 15..-15..	100 0# \$a Şeyh Seyyid Huseyn, \$d 15..-15..
		Şeyh Sait	ŞEYH SAIT, 1865- 1925	200 #0 \$a Şeyh Sait \$f 1865-1925	100 0# \$a Şeyh Sait, \$d 1865-1925
		Şeyh Safvet	ŞEYH SAFVET, 1866-1950	200 #0 \$a Şeyh Safvet \$f 1866-1950	100 0# \$a Şeyh Safvet, \$d 1866-1950
		Molla Aşkî	MOLLA AŞKÎ, 14..- 14..	200 #0 \$a Molla Aşkî \$f ....-14??	100 0# \$a Molla Aşkî, \$d ....-14??
		Molla Lutfi	MOLLA LUTFI, 144.-1495	200 #0 \$a Molla Lutfi \$f 144?-1495	100 0# \$a Molla Lutfi, \$d 144?-1495
		Akif Paşa 1787- 1845	AKIF PAŞA, 1787- 1845	200 #0 \$a Akif Paşa \$f 1787-1845	100 0# \$a Akif Paşa, \$d 1787-1845
		Talât Paşa (1874- 1921)	TALÂT PAŞA, 1874-1921	200 #0 \$a Talât Paşa \$f 1874-1921	100 0# \$a Talât Paşa, \$d 1874-1921

			Ahmed Cevdet Paşa	AHMED CEVDET PAŞA , 1822-1895	200 #0 \$a Ahmed Cevdet Paşa \$f 1822-1895	100 0# \$a Ahmed Cevdet Paşa , \$d 1822-1895
	Nu este posibilă asocierea unui titlu academic sau apartenența la o instituție, grad militar etc. (cu excepția sultanatului, a unui titlu nobiliar sau onorific) cu numele unei persoane care are nume de familie	Nume de familie	Genaral Yaşar Güler Prof. dr. Mükerrerrem Hiç Doç. Dr. Cafer Unay	GÜLER , Yaşar, 1952- HIÇ , Mükerrerrem, 1929- UNAY , Cafer	200 #1 \$a Güler \$b Yaşar \$f 1952-.... 200 #1 \$a Hiç \$b Mükerrerrem \$f 1929-.... 200 #1 \$a Unay \$b Cafer	100 1# \$a Güler , Yaşar, \$d 1952-.... 100 1# \$a Hiç , Mükerrerrem \$d 1929-.... 100 1# \$a Unay , Cafer

Bibliografie

- *Anglo-America Cataloguing Rules*. Ottawa : Canadian Library Association, 1988
- *Ghid de catalogare și clasificare a colecțiilor bibliotecilor universitare din România*. București : Tipografia Universității, 1976, p. 55-56

Webografie

- Catalogul B.C.U. "Carol I"
<http://cacheprod.bcub.ro/webopac/Vubis.csp>
- Fișierul de autoritate din catalogul Bibliotecii Naționale a Franței (Bibliothèque nationale de France - Catalogue général)
<https://catalogue.bnf.fr/recherche-auteurs.do?pageRech=rau> (accesat: februarie-martie 2020 și iunie-iulie 2020)

- Fișierul de autoritate din catalogul Bibliotecii Congresului (Library of Congress Authorities)
<https://authorities.loc.gov/> (accesat: februarie-martie 2020 și iunie-iulie 2020)
- Names of Persons – Turkey (2018)
<https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/> (accesat: februarie-martie 2020 și iunie-iulie 2020)
- Türkiye bibliyografyasi : 2013 yılı öncesi arşivi (Bibliografia Turciei : arhive înainte de 1930)
<http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/> (accesat: iulie 2020)
- *VIAF Virtual International Authority File*
<https://viaf.org/> (accesat: februarie-martie 2020 și iunie-iulie 2020)

**Prelucrare și exemple adăugate de Alice Oprea (Serviciul Catalogare. Indexare, Biblioteca Centrală Universitară "Carol I").
Grup de lucru – „Ghid național de catalogare și aplicarea formatului Unimarc în bibliotecile din România” – ABR.**

Observațiile, comentariile, sugestiile etc. se pot trimite pe adresele: alice.oprea@bcub.ro - Alice Oprea (Serviciul Catalogare. Indexare, Biblioteca Centrală Universitară "Carol I"), gheorghetanta@gmail.com - Constanța Dumitrășconiu, pe facebook-ul Atelierului, dar și pe orice adresă din grup.